



АГЕНЦИЈА ЗА АУДИО И  
АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

## **Студија**

**за утврдување на оправданоста за објавување јавен конкурс  
за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво,  
на подрачјето на општина Кривогаштани**

Скопје,  
декември 2016

## СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	3
1. ОПРАВДАНОСТ ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ЈАВЕН КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА РАДИО ЕМИТУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА КРИВОГАШТАНИ.....	4
2. ПОТЕНЦИЈАЛ НА ПАЗАРОТ.....	6
2.1. ПОТЕНЦИЈАЛНА ПУБЛИКА.....	6
2.2. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОГЛАСУВАЧИ.....	7
3. ЗАКЛУЧОЦИ И НАОДИ ОД СТУДИЈАТА.....	10

## ВОВЕД

Оваа студија е изработена за да се утврди дали постои оправданост, од аспект на целите на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (“Службен весник на Република Македонија“ бр.184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14 и 142/16) и од аспект на потребите на публиката, за објавување јавен конкурс за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво, на подрачјето на општина Кривогаштани.

Имено, на 19.09.2016 година, физичкото лице Гордана Цветаноска од Прилеп до Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги достави „Писмо за намери“ (наш бр.08-4475) за добивање дозвола за радио емитување на програмски сервис на локално ниво, на подрачјето на општина Кривогаштани.

Постапувајќи во согласност со член 70 став 4 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, според кој *„доколку согласно со Планот за доделување и користење на радиофреквенциите, или Планот за намена и распределба на капацитети на дигитален терестријален мултиплекс се утврди дека има слободни радиофреквенции, или капацитети Агенцијата ќе изработи студија со која ќе ја утврди оправданоста за објавување на јавен конкурс, а особено од аспект на исполнувањето на целта на овој закон, како и од аспект на потребите на публиката. За да ги утврди потребите на публиката за телевизиско или радио емитување во соодветната сервисна зона, како и за видот, односно форматот на програмските сервиси за кои треба да се објави конкурсот, Агенцијата може да спроведе јавно истражување“*, на 22.09.2016 година Агенцијата побара од Агенцијата за електронски комуникации (АЕК) информација дали има слободни фреквенции за емитување радио програма на подрачјето на општина Кривогаштани (писмен допис бр.03/4528/1). На 12.10.2016 година, АЕК достави известување (допис бр.03-4528/2), од кое е видно дека на ова подрачје има слободни радиофреквенции за отворање радио на локално ниво.

## 1. ОПРАВДАНОСТ ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ЈАВЕН КОНКУРС ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА РАДИО ЕМИТУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈЕТО НА КРИВОГАШТАНИ

Оправданоста за објавување јавен конкурс од аспект на исполнувањето на целите на Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги се согледува во обезбедувањето на: развој на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги; промовирање на слободата на изразување; развој на независната продукција; поттикнување, унапредување и заштита на културниот идентитет, јазикот и традицијата на поттикнување на културата на јавен дијалог меѓу граѓаните со цел да се зацврстува заемното разбирање и толеранција за унапредување на односите меѓу различните заедници; поттикнување на творештвото, образовниот и научниот развој; поттикнување и развој на конкуренцијата во аудио и аудиовизуелните медиумски услуги и развој на економијата во Република Македонија.

На подрачјето на општина Кривогаштани радио програма на локално ниво не емитува ниту еден радиодифузер. На населението во ова подрачје достапни им се само програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис Македонско радио и на четирите комерцијални радиостаници коишто емитуваат програма на национално ниво (РА Антена 5 - музичко-говорно радио од специјализиран формат, РА Канал 77 - говорно-музичко радио со претежно информативен општ формат, РА Рос Метрополис - музичко-говорно радио од општ формат и РА Слободна Македонија - говорно радио со претежно информативен општ формат) и коишто, очекувано, не обезбедуваат доволно содржини за локалните настани.

Во Стратегијата за развој на радиодифузната дејност во Република Македонија за периодот 2013-2017 година, е наведено следново: „ ... *имајќи предвид дека локалните медиуми треба примарно да водат сметка за потребите на локалната публика, Советот за радиодифузија континуирано го потенцира значењето на локалните информации. Една од мерките со кои настојува практично да ги мотивира локалните радиодифузери да емитуваат информации за настани од подрачјето на кое зрачат програма, е тоа што при доделување дозволи ваквата понуда добива повеќе бодови.*“ Во контекст на ова е и член 74 став 2 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, каде што е наведено дека доколку дозволата се однесува за телевизиско или радио емитување на регионално или локално ниво, освен општите критериуми, како дополнителен критериум е наведена понудената застапеност на програми што ќе третираат настани, информации и други содржини од значење за подрачјето во кое ќе се емитува програмата.

Во „Писмото за намери“, кое во Агенцијата го достави лицето Гордана Цветаноска, е наведено дека „потребата за отворање на локално радио со седиште во општина Кривогаштани се заснова на информациите и разговорите на средбите со локалното население од ова подрачје... Од друга страна, случувањата, дневните настани и информативните потреби на населението во овие рурални средини од Пелагонија ценам дека многу малку, односно недоволно е опфатено во информативните сервиси кои во моментот се на располагање на актуелните радио програмски сервиси. Ова особено кога станува збор за информациите кои се најпотребни за земјоделците во делот на вести, едукативни емисии, огласи, комерцијални новини, навремени информации од надлежните институции поврзани со нивната работа, но и културните, спортските и образовните настани за целата популација.“

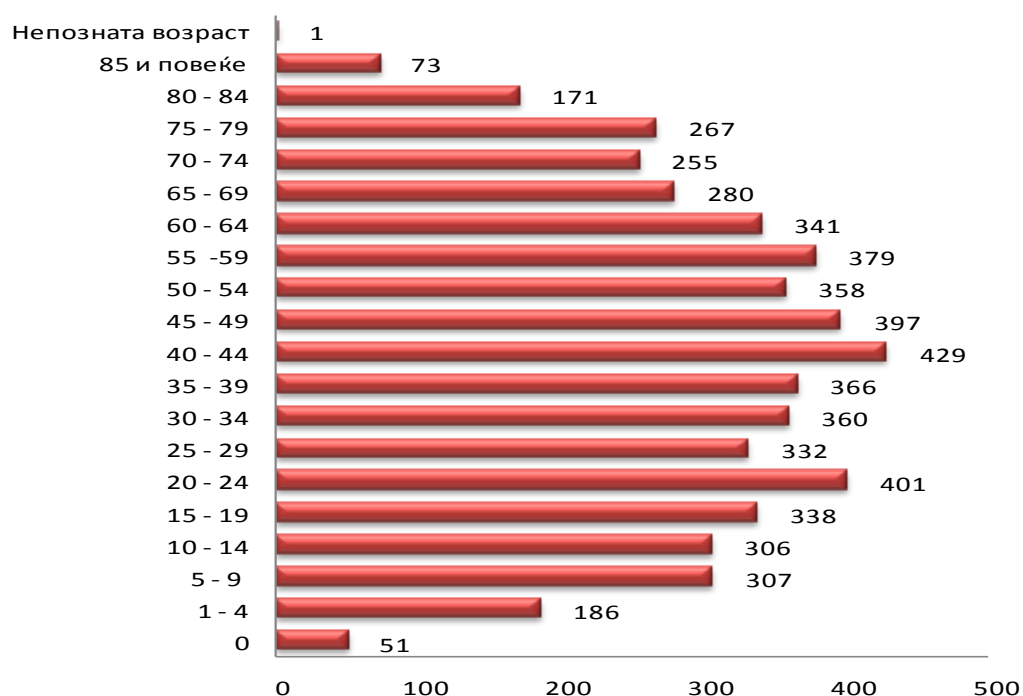
## 2. ПОТЕНЦИЈАЛ НА ПАЗАРОТ

### 2.1. ПОТЕНЦИЈАЛНА ПУБЛИКА

Според податоците од публикацијата „Процени на населението на 30.06.2015 и 31.12.2015 според полот и возраста, по општини и по статистички региони (НТЕС 3 - 2007 година)“<sup>1</sup> на Државниот завод за статистика на Република Македонија, вкупниот број жители во општина Кривогаштани на 31.12.2015 година изнесувал 5.598 лица, од кои 2.964 лица биле мажи, а 2.634 биле жени.

Од аспект на старосната структура на населението, учеството на младото население (0-14 години) во оваа општина изнесувало 15,18%, на зрелото (15-64 години) 66,11%, а на старото (65 години и повеќе) 18,70%.

Број на население според старосни групи од по пет години



<sup>1</sup> Публикацијата „Процени на населението според полот и возраста, по општини и по статистички региони (НТЕС3-2007 година), 30.06.2015 и 31.12.2015“ е достапна на веб страницата на ДЗС на следниот линк: <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/2.4.16.10.pdf>

Гледано по старосни групи од по пет години, најбројни биле лицата на возраст од 40 до 44 години (вкупно 429 лица).

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија<sup>2</sup> од 2002 година (бидејќи понови податоци за етничката структура на населението не постојат), дури 99.61% (6.126 лица) биле Македонци. Од други националности имало само 24 лица, од кои осум биле Роми, шест Срби и десет од некоја друга етничка припадност.

## 2.2. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОГЛАСУВАЧИ

Главен извор на приходи кај локалните медиуми е продажбата на времето за рекламирање на локалните претпријатија, односно претпријатијата кои се активни на подрачјето на кое тие емитуваат програма.

Во 2015 година, вкупниот број на активни деловни субјекти на подрачјето на општина Кривогаштани изнесувал 105<sup>3</sup>, од кои 70 биле микро претпријатија (деловни субјекти кај кои во секоја од последните две пресметковни години, односно во првата година од работењето, биле исполнети следните два критериуми: просечниот број на вработени, врз основа на часовите на работа, да е до 10 работници и бруто приходот што го остварил субјектот од кој било извор да не надминува 50.000 евра во денарска противвредност), а 35 биле мали претпријатија (деловни субјекти кај кои во секоја од последните две пресметковни години, односно во првата година од работењето, исполниле најмалку два од можните три критериуми: просечниот број на вработени, врз основа на часовите на работа, да е до 50 работници, годишниот приход да е помал од 2.000.000 евра во денарска противвредност и просечната вредност (на почетокот и на крајот на пресметковната година) на вкупните средства во активата да е помала од 2.000.000 евра во денарска противвредност).

---

<sup>2</sup> Публикацијата „Попис на населението, домаќинствата и становите во Република Македонија од 2002 година е достапна на веб страницата на ДЗС на следниот линк: <http://www.stat.gov.mk/Publikacii/knigaXIII.pdf>

<sup>3</sup> Податоците се обезбедени од МАКСтат-базата на податоци на Државниот завод за статистика на Република Македонија, преку следниот линк: [http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat\\_DelovniSubj\\_AktDelovniSubjekti/325\\_DeISub\\_Op\\_03AcDSbG\\_mk.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef](http://makstat.stat.gov.mk/PXWeb/pxweb/mk/MakStat/MakStat_DelovniSubj_AktDelovniSubjekti/325_DeISub_Op_03AcDSbG_mk.px/table/tableViewLayout2/?rxid=46ee0f64-2992-4b45-a2d9-cb4e5f7ec5ef)

Во периодот од последните пет години, на подрачјето на општина Кривогаштани, само во 2014 година имало помалку активни деловни субјекти отколку во 2015 (за четири деловни субјекти).

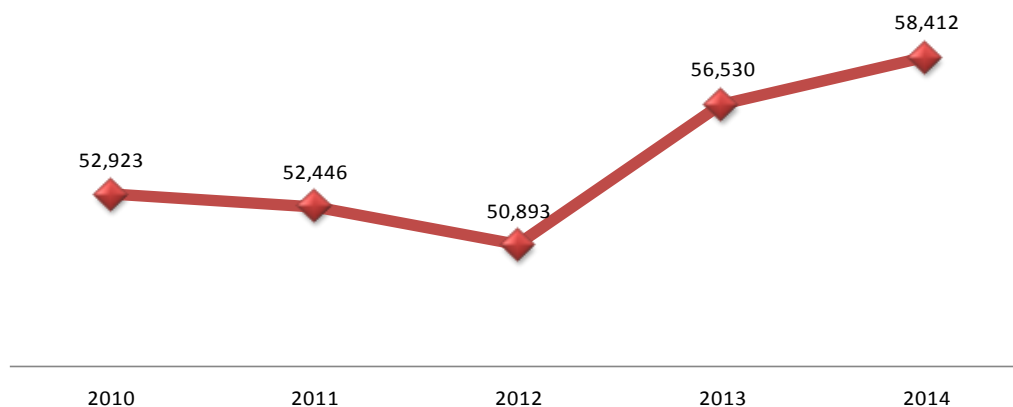
#### Број на активни деловни субјекти во последните пет години

	2011	2012	2013	2014	2015
микро	83	91	78	70	70
мали	35	31	32	31	35
<b>вкупно</b>	<b>118</b>	<b>122</b>	<b>110</b>	<b>101</b>	<b>105</b>

Во 2015 година, помалку активни деловни субјекти отколку во општина Кривогаштани имало во вкупно 14 македонски општини, и тоа во: Лозово (51), Старо Нагоричане (51), Ранковце (53), Пласница (55), Зелениково (62), Зрновци (64), Конче (70), Карбинци (78), Центар Жупа (78), Градско (81), Арачиново (82), Новаци (83), Чашка (96) и Дојран (97), а во општина Демир Капија имало исто толку активни деловни субјекти колку и во општина Кривогаштани (105). Притоа, вкупниот број на активни деловни субјекти во Република Македонија изнесувал 70.139.

Бидејќи податоците за бруто домашниот производ Државниот завод за статистика не ги пресметува по општини, туку по статистички региони, на сликата подолу е претставен бруто домашниот производ во Пелагонискиот регион, кој покрај другите, ја опфаќа и општина Кривогаштани.

#### Бруто домашен производ во милиони денари





Во 2014 година (не постојат понови податоци), бруто домашниот производ во Пелагонискиот регион изнесувал 58.412 милиони денари, што е и највисок БДП во вој регион во последните пет години. Меѓутоа, овој износ е остварен од страна на сите активни деловни субјекти во регионот, односно во деветте општини што тој ги опфаќа.

#### Број на активни деловни субјекти

општина	Вкупно	Микро	Мали	Средни	Големи
Битола	3897	2760	1089	28	20
Демир Хисар	236	167	65	4	-
Долнени	194	153	40	1	-
Кривогаштани	105	70	35	-	-
Крушево	233	182	50	1	-
Могила	158	131	27	-	-
Новаци	83	65	17	1	-
Прилеп	2706	2001	681	13	11
Ресен	459	316	138	4	1
<b>вкупно</b>	<b>8071</b>	<b>5845</b>	<b>2142</b>	<b>52</b>	<b>32</b>

Притоа, видно е дека дури 81,81% од активните деловни субјекти во регионот работат во општините Битола и Прилеп, а само 1,3% во општината Кривогаштани.

### 3. ЗАКЛУЧОЦИ И НАОДИ ОД СТУДИЈАТА

На територијата на општина Кривогаштани програма на локално ниво не емитува ниту една радиостаница. На населението во оваа општина му се достапни само радио програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис и четирите комерцијални радиостаници што емитуваат на државно ниво, коишто не обезбедуваат доволно вести за локалните настани. Во „Писмото за намери“, кое во Агенцијата го достави лицето Гордана Цветаноска, е наведено дека *„потребата за отворање на локално радио со седиште во општина Кривогаштани се заснова на информациите и разговорите на средбите со локалното население од ова подрачје... Од друга страна, случувањата, дневните настани и информативните потреби на населението во овие рурални средини од Пелагонија ценам дека многу малку, односно недоволно е опфатено во информативните сервиси кои во моментот се на располагање на актуелните радио програмски сервиси. Ова особено кога станува збор за информациите кои се најпотребни за земјоделците во делот на вести, едукативни емисии, огласи, комерцијални новини, навремени информации од надлежните институции поврзани со нивната работа, но и културните, спортските и образовните настани за целата популација“.*

На 31.12.2015, вкупниот број жители во ова подрачје изнесувал 5.598 лица. Од нив, 53% биле мажи, а 47% биле жени. Гледано по старосни групи од по пет години, најбројни биле лицата на возраст од 40 до 44 години (429 лица).

Бројот на активни деловни субјекти во општина Кривогаштани изнесувал 105, од кои 70 биле микро, а 35 биле мали претпријатија. Бруто домашниот производ во Пелагонискиот регион во 2014 година изнесувал 58.412 милиони денари, што е највисок БДП во овој регион во последните пет години.

**Наодите од оваа студија покажуваат дека постои оправданост за објавување оглас за доделување дозвола за радио емитување на локално ниво, на подрачјето на општина Кривогаштани, и тоа за програмски сервис музичко говорно радио од општ формат, на македонски јазик.**